

CYFARFOD	Y Cyngor Llawn
DYDDIAD	2il o Fai 2019
PWNC	Adroddiad blynyddol gan y Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth ar ran y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth yng nghyswllt cefnogaeth i aelodau
PWRPAS	Cyflwyno'r adroddiad er gwybodaeth i'r holl aelodau.
AWDUR	Geraint Owen, Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth

1. Dan y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, mae'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaidd yn gyfrifol am faterion penodol (dan Adran 11), fel a ganlyn:
 - Cyflawni rôl yr awdurdod lleol i benodi Pennaeth Gwasanaethau Democratiaidd
 - Adolygu'r gefnogaeth sydd ar gael yng nghyswllt staff, adeiladau ac adnoddau eraill sydd ar gael i'r Pennaeth Gwasanaethau Democratiaidd, er mwyn sicrhau eu bod yn ddigonol ar gyfer gofynion y rôl
 - Cynhyrchu adroddiad, o leiaf pob blwyddyn, i'w chyflwyno i'r Cyngor Llawn yng nghyswllt cefnogaeth i Aelodau.
2. Mae'n bleser gennyf gyflwyno'r adroddiad blynyddol i chi isod ar ran y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth. Mae'r adroddiad ychydig yn wahanol eleni – yn fwy cryno. Mae'n canolbwyntio ar y datblygiadau a wnaethpwyd yn ystod y flwyddyn yn hytrach nag amlinellu'r holl gefnogaeth sydd ar gael i aelodau, sy'n gallu bod yn ail adroddus.
3. Rwy'n parhau i bwysleisio fod yn rhaid wrth ddeialog agored gyda chi fel Aelodau etholedig er mwyn sicrhau fod y gefnogaeth a ddarperir i chi yn ateb eich gofynion ar gyfer y rôl ac felly rwy'n eich annog i gysylltu gyda mi neu Gadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth petai unrhyw faterion y dymunwch eu codi.
4. Yn ogystal, dymunaf ddiolch i holl aelodau'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth am eu cefnogaeth dros y misoedd diwethaf ac edrychaf ymlaen i gyd-weithio gyda holl aelodau dros y misoedd a'r blynyddoedd i ddod.

ARGYMHELLIAD

5. Gofynnir i'r Aelodau dderbyn yr adroddiad a'i nodi er gwybodaeth.

ADRODDIAD BLYNYDDOL Y
PENNAETH
GWASANAETHAU
DEMOCRATIAETH
(2018-19)

- Cefnogaeth i Aelodau
Etholedig Gwynedd

RHOI POBL GWYNEDD YN GANOLOG I BOPETH RYDYM YN EI WNEUD • PUTTING THE
PEOPLE OF GWYNEDD AT THE CENTRE OF EVERYTHING WE DO

RHAGAIR

Mae adolygu'r gefnogaeth sydd ar gael i Aelodau etholedig er mwyn cyflawni y rôl yn rhan greiddiol o fy ngwaith i, ac mae mewnbwn a chefnogaeth aelodau y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth yn fy nghynorthwyo i gyda'r gwaith pwysig yma.

Yn dilyn blwyddyn gyntaf brysur iawn yn 2017/18 yn sgil etholiadau Llywodraeth Leol Mai 2017, mae 2018/19 wedi bod yn fwy sefydlog, gyda chyfle i adlewyrchu rhywfaint ar y gefnogaeth sy'n cael ei gynnig. Unwaith eto eleni, rwy'n annog unrhyw aelod sydd eisiau trafod y gefnogaeth sydd ar gael i gysylltu gyda mi neu Gadeirydd neu aelodau'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth i drafod.

Mae'n bleser gennyf gyflwyno adroddiad blynyddol i Aelodau Cyngor Gwynedd. Mae'r adroddiad ychydig yn wahanol eleni, yn canolbwyntio ar ddatblygiadau 2018/19 a'r blaenoriaethau datblygu yn 2019/20 yn hytrach nag amlinellu'r holl ystod cefnogaeth sydd ar gael.

Unwaith eto, rwy'n diolch yn fawr i bawb am eu cefnogaeth ac edrychaf ymlaen at gydweithio dros y blynyddoedd i ddod.

A handwritten signature in black ink that reads "Gareth Owen". The signature is written in a cursive, flowing style.

**Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth,
Pennaeth Adran Cefnogaeth Gorfforaethol**

Beth sydd wedi digwydd yn 2018/19?

Rydym yn parhau i fod yn darparu'r holl gefnogaeth arferol, sy'n cynnwys:

- ✓ Trefnu, cyhoeddi a chofnodi cyfarfodydd y Cyngor – yn amserol ac i safon uchel yn gyson. Mae 97% o raglenni yn cael eu cyhoeddi yn electroneg 5 diwrnod gwaith clir gan y Cyngor.
- ✓ Cydymffurfio gyda gofynion Panel annibynnol Cymru ar gydnabyddiaeth ariannol gan sicrhau talu cyflogau a threuliau aelodau yn amserol.
- ✓ Cefnogaeth wleidyddol i'r grwpiau gwleidyddol cymwys
- ✓ Adolygu'r cydbwysedd gwleidyddol yn unol â gofynion statudol
- ✓ Gwe-ddarlledu detholiad o gyfarfodydd
- ✓ Cynnal a chefnogi rhaglen hyfforddiant eang ar gyfer yr holl aelodau, gan gynnwys sesiynau 1-1 pan fo'r angen
- ✓ Cynnig sesiynau 1-1 i aelodau i drafod eu datblygiad personol
- ✓ Cefnogaeth Technoleg Gwybodaeth trwy'r Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth
- ✓ Symleiddwyd ein proses o greu adroddiadau blynyddol gan aelodau, a chymau pellach wedi eu cymryd i symleiddio yn bellach ar gyfer eleni.
- ✓ Cefnogi'r broses craffu a chynnal sesiynau gwybodaeth ychwanegol

Yn ogystal, hoffwn dynnu eich sylw at y prosiectau penodol a nodir isod:

Ymgynghori gydag aelodau etholedig:

Dros gyfnod yr haf 2018 gofynnwyd i'r holl Aelodau am eu barn ynghylch y gwasanaeth a ddarperir gan y Tîm Gwasanaethau Democratiaeth, yn ogystal a beth ellid ei wneud i wella. Cafwyd nifer o ymatebion, gyda nifer yn datgan eu bod yn hapus iawn gyda'r gwasanaeth, yn arbennig y cymorth a'r gefnogaeth gan aelodau'r Tîm.

Rhodddwyd nifer o syniadau ynghylch beth ellir ei wella hefyd. Un o'r materion oedd yn cael mwyaf o sylw oedd cymorth i aelodau newydd. Mae'r syniadau oll wedi eu nodi, a byddant yn sicr o fod yn bwydo i mewn i'r gwaith paratoi ar gyfer Etholiadau Llywodraeth Leol nesaf. Yn ogystal, nodwyd llyfdd i wella gyda'r Porth Aelodau (gweler isod), sylwadau ynghylch hyfforddiant (gweler isod) a sylwadau ynghylch y ddarpariaeth TG (gweler isod)

Symud at Office 365:

Daeth i'r amlwg fod rhywfaint o rwystredigaeth yn parhau gyda'r ddarpariaeth Technoleg Gwybodaeth ar gyfer Aelodau etholedig, ac o wrando ar eich negeseuon bu newid yn y ddarpariaeth er mwyn cwrdd ag anghenion.

Wrth symud i ddarpariaeth Office 365, mae Aelodau bellach yn gallu cael mynediad i'w cyfrif ebost cynghorydd ac unrhyw ddogfennaeth sydd ganddynt o unrhyw leoliad. Mae nifer wedi adrodd fod gallu cael cipolwg ar eu ebyst ar eu ffonau symudol wedi gwneud y byd o wahaniaeth iddynt ac yn llawer iawn rhwyddach i ateb unrhyw ymholiad byr yn sydyn. Mae hefyd wedi galluogi cynghorwyr sy'n gweithio i gael mynediad i'w cyfrif Cynghorydd o unrhyw ddyfais arall, yn ogystal a gallu defnyddio'r peiriant Surface yn ystod cyfarfodydd pwyllgorau'r Cyngor.

Yn amlwg, mae datblygiadau ym maes technoleg yn symud yn hynod gyflym, ac felly byddwn yn parhau i roi sylw i'r maes yma. Os oes Aelod yn dymuno unrhyw gymorth pellach, cysylltwch gyda'r Tîm Technoleg Gwybodaeth ar gyfer materion technegol neu'r tîm hyfforddiant ar gyfer unrhyw gymorth wrth ddefnyddio'r teclynnau.

Porth Aelodau:

Mae defnydd o'r Porth Aelodau yn parhau yn isel. Rydym wedi parhau i geisio codi ymwybyddiaeth Aelodau o'r cynnwys, ond, wedi gwrandao ar sylwadau aelodau, rydym yn credu fod yn rhaid newid trywydd gyda'r ddarpariaeth yma. Rydym ar ddeall gennych fod y wybodaeth sy'n cael ei ddal ar y porth yn wybodaeth sy'n angenrheidiol i chi fel aelodau (yn arbennig unrhyw aelod newydd), ond fod y ffordd o gyrraedd y wybodaeth yn drwsgwl. Rydym wrthi'n gweithio ar symleiddio hyn gan anelu i gyflwyno datrysiaid i chi yn 2019/20.

Adolygu trefniadau craffu:

Sefydlwyd y trefniadau craffu cyfredol yn Mawrth 2017, gan weithredu'r model newydd o Fai 2017 ymlaen. Bryd hynny addawyd y byddem yn adolygu'r ddarpariaeth yn ystod 2018/19, a bu i'r gwaith hwnnw gychwyn yn Ionawr 2019. Mae'r gwaith yn parhau i fynd rhagddo ar hyn o bryd a bydd y gweithgor yn adrodd ar ganlyniadau'r gwaith yn fuan.

Sesiynau Gwybodaeth Arbennig:

Mae rhannu gwybodaeth gywir yn amserol yn her y mae'n rhaid i'r Cyngor ei hwynebu. Er mwyn rhannu gwybodaeth gyda'r holl aelodau cynhaliwyd nifer o sesiynau ar bynciau penodol eleni. Roedd rhai o'r sesiynau wedi eu hadnabod trwy'r drefn craffu, ble roedd ymdeimlad fod gwybodaeth am bwnc penodol yn berthnasol i'r holl aelodau. Trefnwyd sesiynau penodol i gyfarch diweddariadau gyda'r cais TwF economaidd Gogledd Cymru, datblygiadau ym myd Addysg a'r hyn oedd yn cael ei wneud i baratoi am Brexit. Yn ogystal, trefnwyd sesiynau ar draws y Sir i'r holl aelodau gogyfer trafod arbedion 2019-20.

Trefniadau anwytho a chefnogaeth i'r Aelodau Cabinet newydd

Rydych yn ymwybodol fod dau Aelod Cabinet newydd wedi eu penodi o Ebrill 1af 2019. Rydym wedi datblygu rhaglen anwytho ar gyfer yr aelodau newydd yn sgil siarad gydag aelodau cabinet eraill. Rydym yn llongyfarch y ddau aelod ac yn dymuno yn dda iddynt yn eu rolau newydd.

Rhesymoli niferoedd cyfarfodydd

Wrth adolygu gwaith y pwyllgor ers Mai 2017, daeth Aelodau'r pwyllgor i gasgliad mai doeth fyddai lleihau'r niferoedd cyfarfodydd a defnyddio'r amser i ddatblygu cefnogaeth i aelodau. Yn sgil hyn, bydd y pwyllgor yn cyfarfod dair gwaith yn hytrach na phedair yn ystod 2019/20.

Beth sydd ar y gweill ar gyfer 2019/20?

Mae lle i wella yn barhaus, ac mae'r cynlluniau isod ar y gweill o ran gwella'r ddarpariaeth i Aelodau Etholedig yn ystod 2019/20.

Prosiect Amrywiaeth:

Rydym yn parhau yn ymwybodol nad yw aelodaeth y Cyngor yn adlewyrchu trawsdoriad poblogaeth y Sir. Mae is-grwp o'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth wedi ei sefydlu eisoes i edrych ar ffyrdd o annog mwy o bobl ifanc, merched, yr anabl a rhai o gefndir lleiafrifol i ystyried sefyll i fod yn Gyngorwyr. Bydd y gwaith yma yn bwrw ymlaen yn ystod 2019/20.

Porth Aelodau a Thechnoleg Gwybodaeth:

Nodwyd eisoes nad yw defnydd y porth yn uchel, ond fod aelodau wedi nodi fod y wybodaeth arno yn ddefnyddiol iawn. Gan ein bod yn ymwybodol fod y platform ar gyfer defnyddio'r porth aelodau ddim yn hawdd i'r defnyddiwr, rydym yn ceisio sefydlu platform gwahanol sy'n llawer haws ei ddefnyddio.

Nid yw'r byd technegol yn aros yn llonydd yn hir. Diau y bydd ystyriaethau technegol i'w dwyn i'n sylw yn ystod y flwyddyn.

Mynediad o bell:

Yn ei gyfarfod ar 7fed o Fawrth, 2019 bu i'r Cyngor ddatgan Argyfwng Hinsawdd ac ymrwymo i gymryd camau pendant i leihau allyriadau carbon ac ymdrechu am ddyfodol di-garbon. Mewn ymateb rydym am edrych ar geisio cynyddu defnydd o fideo-gynhadledd ar gyfer cyfarfodydd anffurfiol ac ymchwilio ymhellach i wneud gwell defnydd o Skype.

Fel a nodais uchod, mae llawer o'r hyn sydd angen ei ddatblygu o ran cefnogaeth ar gyfer Aelodau Etholedig yn eich dwylo chi. Yn hyn o beth, gofynnaf i chi gysylltu os oes gennych unrhyw fater sydd angen sylw neu am wella'r ddarpariaeth sydd ar gael i'r holl aelodau.